

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

**«ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ НА
ПІДПРИЄМСТВІ»**
(назва дисципліни)

**ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЕКОНОМІКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 Економіка

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія МОТОРНА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії

обліково - фінансових дисциплін

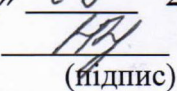
Відокремленого структурного підрозділу

«Лубенський фінансово - економічний

фаховий коледж Полтавського державного

аграрного університету»

Протокол № 1 від «19» 08 2024р.

Голова циклової комісії (Наталія СЛІЩОВА)
(підпис)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві» спрямована на ознайомлення здобувачів освіти із методичними та методологічними питаннями інформаційних систем і технологій на підприємстві у розрізі активів з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних компаній, підготовка фахівців високої кваліфікації, здатних в умовах ринкової економіки широко використовувати свої знання з метою засвоєння теорії та практики застосування новітніх інформаційних систем і технологій на підприємствах різних форм власності.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві» укладено на основі ОПП «Економіка» розробленої на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 051 Економіка освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальності	051 Економіка
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодших бакалавр
Обов'язкова/вибіркова	обов'язковий компонент (ОК), що формує спеціальні компетентності
Кількість тем	12
Загальна кількість годин	150
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	30
Практичні заняття	70
Самостійна робота	50
Форма підсумкового контролю	залік

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві»: формування теоретичних знань і вмінь щодо створення та функціонування інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством.

Завдання навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві»: вивчення побудови і функціонування інформаційних систем і технологій на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Предметом навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві» є сучасні інформаційні технології у складі корпоративної інформаційної системи підприємства.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві» є засвоєння знань із базових, вибірково-обов'язкових предметів загальноосвітньої підготовки, профільних предметів, нормативних, вибірових дисциплін та спеціальних курсів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні:**

- знати:

- шляхи і способи автоматизації управлінських процесів на сучасних підприємствах;
- базові інформаційні технології забезпечення управлінської діяльності;
- класифікацію прикладного програмного забезпечення управлінської діяльності.

- уміти:

- оцінювати ефективність створення і використання інформаційних систем і технологій на об'єкті управління; ставити вимоги до технічного, програмного, інформаційного, ергономічного та інших видів забезпечень інформаційних систем;
- вміти використовувати стандартні додатки Microsoft Office для рішення прикладних задач управління;
- здійснювати постановку задачі, опис та реалізацію баз даних різних предметних областей за допомогою пакетів прикладних програм загального призначення;
- володіти базовими технологіями роботи з різними програмними продуктами.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Інформаційні системи і технології на підприємстві» поглиблює та конкретизує знання здобувачів освіти, набуті в процесі вивчення дисциплін «Інформатика і комп'ютерна техніка» та «Навчальна практика з інформатики та комп'ютерної техніки», дисципліна «Інформаційні системи і технології на підприємстві» є передумовою вивчення дисциплін «Економічний аналіз», «Планування та організація діяльності підприємства», «Фінансовий облік», «Виробнича практика».

Програмою навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємстві» передбачено проведення лекцій, практичних занять із тем курсу, а також складання заліку.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічної науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 2. Здатність обирати й застосовувати положення нормативно-правових актів для якісного виконання завдань та обов'язків професійної діяльності. СК 3. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники суб'єктів господарювання. СК 8. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів.
Результати навчання (РН)	РН 3. Здійснювати пошук, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності. РН 4. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій. РН 5. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних завдань. РН 8. Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність. РН 9. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема		Обсяг годин			Разом
№	Назва	Лекції	Практичні	Самостійне вивчення	
1	Інформаційні системи і технології, їх роль в управлінні економікою	2		2	4
2	Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису			2	2
3	Організація позамашиної інформаційно бази			2	2
4	Організація машинної інформаційної бази	2	12	4	18
5	Створення комп'ютерних технологій			2	2
6	Режими роботи ЕОМ			2	2
7	Створення і функціонування інформаційних систем			2	2
8	Еволюція моделей управління підприємствами в інформаційних системах			2	2
9	Автоматизація процесів підтримки рішень	2	14	10	26
10	Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічного оцінювання бізнесу	2	4	10	16
11	Автоматизація управління проектами на підприємстві			2	2
12	Інтегровані інформаційні системи	22	40	10	72
Всього		30	70	50	150

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Інформаційні системи і технології, їх роль в управлінні економікою

Предмет і зміст курсу, методологічні особливості та зв'язок з іншими дисциплінами. Поняття інформаційної системи. Економічні інформаційні системи. Функції економічних інформаційних систем. Розвиток економічних інформаційних систем. Загальна характеристика та класифікація економічних інформаційних систем. Інформаційні потоки в ЕІС. Принципи побудови і функціонування економічних інформаційних систем.

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

Поняття інформації та економічної інформації. Види і властивості економічної інформації. Одиниці вимірювання економічної інформації. Структура, форми подання та відображення економічної інформації. Формалізоване подання економічної інформації. Основні поняття класифікації та кодування економічної інформації. Єдина система класифікації та кодування. Категорії класифікаторів. Штрихове кодування інформації. Стадії обробки економічної інформації. Формалізоване подання економічної інформації.

Тема 3. Організація позамашиної інформаційно бази

Поняття та зміст інформаційного забезпечення (ІЗ) ІС обліку. Характеристика позамашиної інформаційної бази. Уніфікація та стандартизація документації.

Тема 4. Організація машинної інформаційної бази

Поняття машинної інформаційної бази. Організація баз і банків даних автоматизованої інформаційної системи. Ресурси баз даних. Автоматизований банк даних, його складові. Моделі баз даних, їх характеристика. Призначення СУБД Access, модель СУБД. Об'єкти СУБД Access, їх характеристика. Типи полів СУБД Access, їх характеристика. Поняття «адміністратор бази даних», його обов'язки. Типи зв'язків у СУБД Access, їх характеристика. Системи «клієнт-сервер».

Практичні заняття

Побудова економічної моделі засобами системи управління базами даних MS Access.

Тема 5. Створення комп'ютерних технологій

Автоматизовані інформаційні технології, їх розвиток і класифікація. Автоматизоване робоче місце—засіб автоматизації роботи кінцевого користувача на підприємстві. Сучасні засоби побудови комп'ютерних інформаційних технологій на підприємствах.

Тема 6. Режими роботи ЕОМ

Визначення режимів роботи ЕОМ залежно від можливостей доступу користувача до машинних ресурсів. Характеристика пакетного, інтерактивного режиму оброблення інформації в АІС. Характеристика режиму реального часу, розподілу часу оброблення інформації в АІС. Концепція автоматизованої обробки інформації у середовищі локальних обчислювальних мереж. Розподілена обробка даних і розподілені бази даних. Технологія «клієнт-сервер»: напрямки реалізації технології та загальні поняття технології, особливості технології.

Тема 7. Створення і функціонування інформаційних систем

Типова структура та склад інформаційних систем. Моделі життєвого циклу інформаційних систем підприємств та його основні етапи. Сучасні підходи до створення інформаційних систем на підприємствах. CASE-технології—інструментарій підтримки життєвого циклу інформаційних систем.

Тема 8. Еволюція моделей управління підприємствами в інформаційних системах

Система планування ресурсів підприємства (ERP). Система планування матеріальних ресурсів (MRP).

Система планування виробничих ресурсів (MRP II). Системи планування ресурсів підприємства, синхронізованого зі споживачами (CSRP). Розвинуті системи планування (APS). Перспективні інформаційні системи.

Тема 9. Автоматизація процесів підтримки рішень

Поняття СППР та її види. Сутність і покоління СППР. Сфери застосування СППР. Використання механізму «якщо» при розв'язку економічних задач. Фінансові функції MS Excel. Використання для розв'язку економічних задач. Застосування механізму «Підбір параметру» для розв'язку економічних задач.

Практичні заняття

Використання засобів MS Excel для проведення аналізу та прогнозування фінансових показників.

Тема 10. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічного оцінювання бізнесу

Поняття бізнес планування та його значення. Вхідні дані для виконання аналізу.

Вихідна інформація, її форми та види. Призначення бізнес-плану та його основні елементи. Використання пакетів загального призначення для автоматизації бізнес-планування.

Практичні заняття

Застосування можливостей офісних пакетів для створення бізнес-плану.

Тема 11. Автоматизація управління проектами на підприємстві

Загальні положення управління проектами. Поняття проекту та його характеристики. Стадії життєвого циклу проекту. Цілі, функції та принципи управління проектами. Базові функціональні можливості автоматизованих систем управління проектами. Класифікація проектів. Документообіг та його роль у системі автоматизованого управління проектом.

Тема 12. Інтегровані інформаційні системи

Принципи побудови і структура управлінських систем. MRP та ERP системи. Методологія CALS. Загальна характеристика сучасного стану ІСУП. Класифікація ІСУП. Призначення, можливості та основні об'єкти метаданих комп'ютерної прикладної програми. Аналітичний облік в середовищі ІСУП. Робота з довідниками та їх об'єктами в середовищі ІСУП. Режим роботи ІСУП. Види журналів ІСУП та їх призначення. Призначення та характеристика стандартної звітності. Призначення та характеристика регламентованої звітності. Автоматизація обліку фінансово-розрахункових операцій: облік грошових засобів підприємства, облік розрахунків з постачальниками та підрядчиками; з покупцями та замовниками. Формування касової книги. Параметри касової книги. Облік розрахунків з підзвітними особами. Автоматизація обліку отриманих послуг: довідники, документальне оформлення отриманих послуг, аналіз стану розрахунків за допомогою звітів. Автоматизація обліку придбання ТМЦ: довідники, документальне оформлення придбання ТМЦ, документальне оформлення придбання МШП, введення МШП в експлуатацію, аналіз наявності та руху ТМЦ. Автоматизація обліку складських операцій. Автоматизація обліку необоротних активів: довідники, документальне оформлення надходження НА, витрат на придбання НА, введення в експлуатацію НА, модернізацію НА, ліквідацію необоротних активів, нарахування амортизації, аналіз стану необоротних активів. Методи нарахування амортизації в бухгалтерському обліку. Довідники кадрового обліку. Документи кадрового обліку. Звіти кадрового обліку. Нарухування авансу. Виплата авансу. Нарухування заробітної плати. Розрахунок внесків у фонди. Виплата заробітної плати. Аналіз стану розрахунків по оплаті праці із працівниками підприємства: звіти по заробітній платі. облік ПДФО та облік ЄСВ, сплата ПДФО та ЄСВ.

Практичні заняття

Робота з інтегрованими програмами управління підприємством.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література і джерела

1. Закон України «Про інформацію» № 2657-XII від 02.10.92 // База даних «Законодавство України» / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
2. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» № 80\94-ВР від 05.07.94 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр#Text>
3. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 № 3855-XII // База даних «Законодавство України» / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
4. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI // База даних «Законодавство України» / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
5. Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Стоколоса Т.М. Інформаційні системи і технології у фінансах. Навчальний посібник для ВНЗ. 2021. 312 с.
6. Бутенко Т. А., Сирий В. М. Інформаційні системи та технології: навчальний посібник. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с.
7. Величко О.М., Гордієнко Т.Б. Інтелектуальні інформаційні системи: структура і застосування: підручник / Олді+. 2021. 728 с.
8. Вишня В. Б. Інформаційні системи та технології : підручник Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021. 280 с.
9. Павлиш В. А., Гліненко Л. К., Шаховська Н. Б. Основи інформаційних технологій і систем: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 620 с.
10. Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник / МОН України. НУ "Львівська політехніка". 2019. 404 с.

Електронні ресурси

Верховна рада України URL: <https://www.rada.gov.ua/>

Газета «Урядовий кур'єр» URL: <http://ukurier.gov.ua/uk/>

Державна податкова служба України URL: <https://tax.gov.ua/>

Державна казначейська служба України URL: <https://www.treasury.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua/>